

Արկ գըթուլեանդ անըսպառ
 Արկ ըզկըշիռս 'ի նըթար'
 Ենթագրեալ զթաթն ողնչին :
 Խընդա՛ բարձրեալ զօրութիւն ,
 Եւ սիրացեալ քեզ յինքնին
 Յաղթեաց 'ի մերս քաւութիւն :

ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Ստիսանդոս Դարդ :

ՍԱՆԱՆՁԸ տրտմութիւն մըն է ուրիշի բարւոյն վըայ , ատելութիւն մը ուրիշի յաջողութեանը դէմ : Հաւասար աստիճանի մէջ աւելի կ'ըլլայ . վասն զի մարդս իրմէ խիստ վար կամ խիստ վեր եղողին վըայ հասարակօրէն չնախանձիր . ուստի իրուտը բրտին կը նախանձի կ'ըսէ առակը : Այլ մարդս հրեշտակներուն կատարելութեանցը , և ոչ գեղացի մը թագաւորին մեծութեանցը կը նախանձի . այլ ինչպէս բոց մը իր մօտերը միայն կ'երէ , ասանկ ալ նախանձը իր հաւասարներուն վըայ կը պտըտի , անոնց առաջ երթալը իրեն ետ մնալ կը սեպէ , անոնց փառքի մը հասնելը՝ իրեն անարգութիւն . մէկը պարգև մը առնէ , կարծես որ իր ձեռքէն կը յափշտակէ . մէկը սիրելի ըլլայ , կարծես որ ինքը ատելի կ'ըլլայ , մէկը հարըստնայ՝ կարծես որ ինքը կ'աղքատնայ . վերջապէս ուրիշ մարդիկ իրենց ու իրենց սիրելեացը թշուառութեամբ բը կը տանջուին , իսկ նախանձոտը՝ ուրիշի բարիքովը :

Իմէն կ'իրը պատճառանք մը կրնայ ունենալ ներքեւ ըլլալու . իսկ նախանձը ամենեւին պատճառ մը չունի , բոլորովին սրտի չարութեանէն առաջ կուգայ . ինչո՞ւ ուրիշը անուն պիտի ունենայ , ինչո՞ւ ուրիշը հարուստ պիտի ըլլայ , ինչո՞ւ ուրիշին բանը յաջող պիտի երթայ ըսելով՝ ինքը զինքը կ'ուտէ , ինքն իր կրքին էջ նահատակը կ'ըլլայ . ուրիշէ բան մը չկրած՝ կը տանջուի , ուրիշի բարիքը՝ իրեն լեղի թոյն կ'ըլլայ . ասանկ որ ուրիշին ձեռքով բարիք մը ըլ-

լան ալ չուզէր , իր ազգին փառաւորութիւն ալ տեսնէ ուրիշի ձեռքովը՝ ուսկից ինքն ալ կը փառաւորուի , յանձն կ'առնու ազգին փաստը՝ որպէս զի ուրիշին ձեռքովը չըլլայ եղած բարիքը . գրեթէ արեւուն ծագիլը չուզէր , թէ և իրեն ալ հարկաւոր է անոր լոյսը : Իր ազգը կը կործանէ ալ՝ թէ որ հարկ ըլլայ՝ ուրիշը իրմէ վեր չտեսնելու համար : Եւ առուղ թէ որ յաւաթի չնախանձէր , Փղշտացիք չէին յաղթեր , ինքն ալ չէր սպաննուեր :

Ստիսանդոսին կ'իրը անանկ անարգ կ'իրը մըն է , որ ինքն ալ ճանչնալով կը ջանայ ծածկելու . վասն զի ուրիշի կատարելութեցը վըայ նախանձիլը՝ խոստովանիլ մըն է որ ինքն ան կատարելութիւնները չունի . անանկ որ կատարելութիւն մը կամ արդիւնք մը ունենալը՝ նախանձոտին աչքին յանցանք մը կ'երեւնայ . ով որ կը փայլէ՝ ատելի կ'ըլլայ իրեն : Այլ որ կ'ուզէս նախանձոտին հաճոյ ըլլալ՝ պէտք է որ ամէն կատարելութիւններէդ հրաժարիս . վասն զի իրմէ պակասաւորները միայն կը սիրէ , ու զանոնք կը գովէ : Եսանկով նախանձոտին ախորժած աշխարհքը՝ նոր տեսակ աշխարհք մը կ'ըլլայ . մարդիկ երթալով կատարելութիւննին աւելցընելու տեղը՝ պէտք կ'ըլլայ որ պակսեցընեն , որպէս զի իրենց առջին եղած մարդկանց հաճոյ ըլլան :

Իմէն մարդկային չարութիւններէն կրնաս խալըսիլ . նախանձին ձեռքէն խալըսիլը շատ դժուար բան է . ըսել է որ կամ թշուառ ու անպէտ մարդ մը պիտոր ըլլաս , կամ պիտանութիւնդ ու յաջողութիւններդ ծածուկ պիտի պահես : Իրդիւնք մը կամ պարծանք մը ունենալուդ պէս , նախանձը անկէց կը բուսնի . ինչպէս արեւուն մէջ քալողին հետ հարկաւորապէս իր շուքը կ'երթայ՝ ասանկ ալ փառքի մէջ քալողին զուգընթաց է նախանձը : Այլ որ պարծանքդ չկրնայ ալ արգելուլ՝ զոնէ աւրելու կը ջանայ . բարեպաշտութիւնդ կ'եղծաւորութիւն կը սեպէ , քաջութիւնդ՝ բաղդ , բարի անունդ՝ ուսմկին սխալ

կարծիքը, հայրենասիրութիւնդ՝ քեզ բանի բերել տալու արուեստ մը :

Բարեսէր մարդը ուրիշի վրայ ինչ և իցէ բարիք մը տեսնելու որ ըլլայ՝ կ'ուրախանայ . իսկ նախանձոտին երեսին վրայ կապոյտ գոյն մը կայ միշտ, մարմնոյն վրայ հալումաշ, աչքը ուրիշին բարեացը վրայ ոչ երբէք շիտակ կը նայի, ճակատը մտածմունքի մէջ՝ թէ ինչպէս կրնայ արգելուլ ուրիշի բարիքը, սիրտը թոյնով լի, լեզուն ալ անոր լեզիւով կանաչցած . ծաղը չկայ երեսը, թէ որ ժպտելու ալ ըլլայ՝ ուրիշի չարեացը վրայ է . քունը հանգիստ չէ, հոգեւոր կը տապըլտըկի՝ ուրիշներուն յաջողութիւնը իրեն տանջանք ընելով : Իսկ որ անոնց յաջողութիւնը՝ իրեն ձախորդութեան պատճառ մը ըլլայ, ներելի էր . բայց նախանձոտինը՝ ան ալ չէ, հապա կ'ուզէ որ ուրիշի վրայ բարիք մը չտեսնէ, կ'ուզէ որ ամէնքը իրմէ թշուառ, իրմէ անմիտ, իրմէ անարգ ըլլան . ըսել է որ աշխարհիս մէջ արդէն եղած թշուառութեանցը գոհ չէ, կ'ուզէ որ աւելի թշուառութեամբ լի ըլլար աշխարհս : Հեթանոսներուն առասպելները շատ անգամ խելացի իմաստներ ունին . Բրամազդ նախանձոտի մը հրամմեր է անգամ մը որ Խնդրէ՝ ինչ որ կ'ուզես կուտամ, բայց աս սլամանով որ ինչ որ քեզի տալու ըլլամ՝ անոր կրկինը պիտոր տամքու ընկերոջդ : Եւ նախանձոտը որպէս զի իր ընկերը իրմէ աւելի բան չունենայ, խնդրեր է որ մէկ աչքը կուրնայ, որպէս զի ընկերը երկու աչքէն ալ զրկուի :

Բայց հեթանոսաց առասպելներուն կարօտ չէնք՝ նախանձին չարութիւնը իմանալու համար . մեր սուրբ հաւատքը մեզի կը սորվեցընէ որ աշխարհիս ամէն չարիքը նախանձէն առաջ եկաւ : Եւ Երեմիայի որ քան զամէն չար մեծագոյնն է՝ Եստուծոյ չեղաւ կ'ըսէ Երեմիայի Եստուծոն . “Օ՛ր Եստուծոյ զմահ ոչ արար” . վասն զի զմեզ իրեն պէս անմահ ըրաւ . “Հաստատեաց զմարդն յանեղծութեան՝ ի պատկեր իւրոյ բարերարութեանն” : Հապա ինչպէս աս

դահճին ձեռքն ինկանք . սատանային նախանձելով՝ որ չըլլայ թէ իրեն կամօք կորսնցուցած բարիքը մենք ունենանք . “Եւ նախանձու բանսարկուին եմուտ մահ յաշխարհ” : Եւ Երեմիայի որ բարեսէր մարդը ուրիշին բարիքը ուզելով՝ Եստուծոյ նման կ'ըլլայ, ասանկ ալ նախանձոտը ուրիշին բարեացը արգելք ըլլալով՝ սատանային նման կ'ընէ ինք զինքը :

*

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՏԵՂԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴԱՅԻՆ ՄԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ս. Խ. ԴԱՆ Եւ Ե. ԴԱՆ :

Երեմիայի որ քան զամէն չար մեծագոյնն է՝ Եստուծոյ չեղաւ կ'ըսէ Երեմիայի Եստուծոն . “Օ՛ր Եստուծոյ զմահ ոչ արար” . վասն զի զմեզ իրեն պէս անմահ ըրաւ . “Հաստատեաց զմարդն յանեղծութեան՝ ի պատկեր իւրոյ բարերարութեանն” : Հապա ինչպէս աս

Եստուծոյ չեղաւ կ'ըսէ Երեմիայի Եստուծոն . “Օ՛ր Եստուծոյ զմահ ոչ արար” . վասն զի զմեզ իրեն պէս անմահ ըրաւ . “Հաստատեաց զմարդն յանեղծութեան՝ ի պատկեր իւրոյ բարերարութեանն” : Հապա ինչպէս աս